

Научно-Изследователски Център Природа и Екология ООД

Годишен Финансов отчет

Годишен доклад за дейността

За 2016 година

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА на Научно-Изследователски Център Природа и Екология ООД за 2016 година

ОРГАНИЗАЦИОННА ФОРМА

Дружеството е вписано в Търговския регистър на 19.03.2009 г.

Фирма: „Научно-Изследователски Център Природа и Екология” ООД

Седалище: област Хасково, община Стамболово с. Стамболово 6362

Адрес на управление: област Хасково, община Стамболово с. Стамболово 6362

Предмет на дейност:

Проектиране, изграждане, поддържане, управление и експлоатация на съоръжения за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници; производство и търговия с електроенергия от възобновяеми енергийни източници, търговско представителство и посредничество при внос и износ на енергия /след издаване на необходимите лицензи и разрешения/; строително проектиране и управление на проекти; осъществяване на цялостно строителство или отделни части от строителни обекти; консултации и маркетинг в областта на стопанската дейност и мениджмънт; рекламна дейност; организиране и управление на културно-информационни мероприятия и центрове, разработка на интегрирани системи и методики за изчисления на топлинния баланс на енергозависими сгради, ползвайки топлинната и светлинната енергия на слънцето, както и топлинната енергия на земните недра и енергията на вятъра /ВЕИ/, разработване на иновативна методика за акумулиране и съхранение на големи количества енергия, предназначени за отопление и охлаждане на сгради през студентите месеци, подбор и методика за оценка на ефективността на различни уреди и средства, предназначени за производство на електричество и топлина от слънцето, изграждане на работещ прототип и онагледяване на резултатите от изследванията, както и всички останали незабранени от закона дейности.

Собственост: Дружеството е 100 % - частна собственост;

Капитал: Капитала на дружеството към 31 декември 2016 година е 5 000 лева, разпределен в 50/петдесет /дяла, всеки един от по 100 /сто/ лева .

Разпределението на капитала към 31.12.2016 год. е както следва:

Акционери	Дял
Смарт Енерджи Груп АД	2 600
Хайран Тамер	2 400
Общо:	5 000

Органи на управление: Дружеството се управлява и представлява от управителите:

- до 20.01.2017 Тодор Димитров Георгиев и Хайран Тамер - винаги заедно, а от 20.01.2017 г. само Тодор Георгиев.

Свързани лица: Дружеството има свързани лица, както следва:

Смарт Енерджи Груп, Ар Ес Ай 1 АД, Еспе Енерджи България АД, Дора Енерджи Трейд България АД, Смарт Лизинг Флийт Мениджмънт АД, Детелини Солар ЕАД, Смарт Енерджи Трейд ЕАД, Алфа Стар ООД, Ей Би Си Енерджи Плат 1 ООД, Вайтал ООД, Смарт Солар ЕООД, Смарт Пропърти Мениджмънт ЕООД, Смарт Енерджи България АД, Пиенпи Солар ООД, Сас Груп България ООД, Био Пауър Солар ООД, Атаман ООД, Смарт Итоп Пауър Ес 1 ООД, Седжем Пауър България ООД, Кий Дивелопмънтс ООД, Смарт Диджитъл Груп ООД, Смарт Инвестмънтс България ООД, Дивелопмънт Партнърс България ООД, Дека Строй ЕООД, А Плюс Дивелопмънтс ООД, ЛБДБ ООД, Деха Акдениз АД, ДЕХА Анадолу АД, Деха Ант С АД, Деха ЕГЕ АД, Деха КРК АД, Смарт Агро Фуд АД и Смарт Дивелопмънт Груп АД.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДЕЙНОСТТА

Осъществяваната от Научно-Изследователски Център Природа и Екология ООД основна дейност е: Проектиране, изграждане, поддържане, управление и експлоатация на съоръжения за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници; производство и търговия с електроенергия от възобновяеми енергийни източници

Реализирани приходи от дейността		
	2016 г.	2015 г.
Продукция - продажба на ел. енергия	581	577
Други	-	5
ОБЩО	581	582

Реализирани приходи от дейността				
Показатели	2016		2015	
	Количество	Стойност	Количество	Стойност
	/mwh/	/хил. лв./	/mwh/	/хил. лв./
Продукция – произведена и продадена електрическа енергия от ФТЕЦ с. Кралево, обл. Хасковос	1 254	581	1 199	577

И през двата отчетни периода 100 % от произведената електрическа енергия е реализирана на вътрешния пазар и основно на един клиент - ЕВН БЪЛГАРИЯ ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ ЕАД – през 2016 г. – 99.03 % и през 2015 г. – 100 %..

През 2015 г. на дружество е реализирало други приходи в размер на 5 хил. лв. – отписани задължения.

Дружеството е извършило разходи за материали и външни услуги в хил. лева, както следва:

Категория разходи	2016	2015
В хиляди лева		
Разходи по икономически елементи в т.ч.		
- Разходи за материали	6	7
- Разходи за услуги	167	124
Общо:	173	131

Получените услуги за охрана и сервизно обслужване от Вен Строй ЕАД и през двата периода надхвърлят над 10 % от покупките, съответно 2016 г. – 52,60 % и 2015 г. – 47,33 %

Организационните и управленските услуги, получени от Сمارт Енерджи Груп АД (притежаващо 52 % от дяловете на Алфа Стар ООД) също надхвърлят над 10 % от покупките, съответно 2016 г. – 5,20 % и 2015 г. – 6,87 %.

При осъществяване на дейността си Научно-Изследователски Център Природа и Екология ООД е изложено на определени рискове, които оказват въздействие върху неговите резултати.

- Систематични рискове

Политически риск

Политическият риск отразява влиянието на политическия процес в страната, който от своя страна влияе върху възвращаемостта на инвестициите. Определящ фактор, оказващ влияние върху дейността на даден отрасъл и респективно на дейността на фирмата е формулираната от правителството дългосрочна икономическа програма, както и волята да се осъществяват набелязаните приоритетни стъпки. Степента на политическия риск се асоциира с вероятността за промени в неблагоприятна посока на водената от правителството икономическа политика и като следствие от това с опасността от негативни промени в инвестиционния климат.

Членство на България в Европейския съюз е друг основен фактор, който гарантира минимизирането на политическия риск. Наличието на политически консенсус по въпроса за доближаване на националното законодателство до това на страните от Европейския съюз, както и приемането от страна на България на редица международни ангажименти действат също в посока на намаляване на политическия риск.

България е силно свързана с Европейската и световната икономика и ефектът на случващото се там неминуемо ѝ влияе. Международната финансова криза се отразява на българската икономика, поради обвързаността и с икономиките на ЕС. За България в условията на международна нестабилност, политическият риск зависи от мерките, които правителството ще предприеме за противодействие и за ограничаване на негативните ефекти от кризата.

На база посоченото и познаването на политическата среда в страната към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме политическия риск среден.

- **Макроекономически рискове**

Валутен риск

Валутният риск обобщава възможните негативни импликации върху възвращаемостта на инвестициите в страната, вследствие на промени във валутния курс. В малка страна със силно отворена икономика, каквато е България, нестабилността на местната валута е в състояние да индуцира много лесно обща икономическа нестабилност и обратното – стабилността на националната валута може да се окаже най-ефективната макроекономическа “котва” на стабилността. През последните години България натрупа опит и в двете посоки на влияние на валутния курс.

При въвеждането на системата на паричен съвет в страната на 01.07.1997 г. обменният курс български лев – германска марка бе фиксиран в съотношение 1000:1. Въвеждането на еврото като разплащателна единица в Европейския съюз доведе до практически фиксиран обменен курс 1955.83 лева за едно евро (респ. 1.95583 лева за едно евро след деноминацията на лева, в сила от 05.07.1999 г.) Следователно валутният риск за базиран на еврото инвеститор е практически сведен до нула.

На база посоченото по-горе познаването на икономическата среда към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме валутния риск като: нисък.

Инфлационен риск

Инфлацията в страната е важен фактор, касаещ реалната възвращаемост на инвестицията.

Средногодишна инфлация

2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
8,4%	12,3%	2,8%	2,4%	3,0%	0,9%	-0,9%	-0,4%	0,6%

Поместените в таблицата данни илюстрират стабилизиращото влияние по отношение на инфлационните процеси на въведената в България на 01.07.1997 г. система на паричен съвет.

Най-сериозен проинфлационен фактор в дългосрочен план са по-бързите темпове на икономически растеж на България спрямо европейските държави.

Към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме инфлационния риск като: нисък.

Риск от лицензионни режими

Общият брой на лицензионните и разрешителните режими в България е около 300. Те представляват огромно бreme пред бизнеса, както и всички наредби, измислени от местните органи на управление (които на практика действат като лицензионни и разрешителни режими).

Може да се каже, че по този въпрос има движение в правилната посока, но то е бавно. Правителството е предприело политика по намаляване броя на лицензиите и разрешителните и опростяване на тези, които останат в сила.

На база посоченото по-горе и познаването на регулаторната среда към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме риска от лицензионни режими като: нисък.

- Други рискове, свързани с влиянието на основни макроикономически фактори

Рискът, асоцииран със степента на стабилност и перспективите за растеж на националната икономика, влияе съществено при формиране на нагласите и поведението на инвеститорите.

Бюджет 2015 продължава осъществяваните от правителството досега политики и мерки, ориентирани към икономически растеж, стимулиране на инвестиционната активност и заетостта чрез данъчно-осигурителната политика, подобряване на ефективността и разпределението на публичните ресурси за приоритетни области и повишаване качеството на публичните финанси.

В следствие на световната финансова криза освен сектора на недвижимите имоти и финансовия сектор са засегнати и други индустрии, които са пряко или непряко свързани с тях. Това са строителство, производство на строителни материали и метали, добив на суровини, автомобилна индустрия, и някои луксозни стоки, както и услуги като транспорта. От друга страна криза няма в секторите, които предоставят продукти или услуги от първа необходимост или ежедневна употреба - храни, лекарства, хигиенни продукти, козметика, електроенергия. Към тази група трябва да бъдат включени и продуктите с ниска ценова еластичност като алкохола и цигарите.

На база посоченото по-горе към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме другите рискове, свързани с влиянието на основни макроикономически фактори като: ниски.

Несистематични (микроикономически) рискове

Традиционно несистематичните рискове се разглеждат на две нива – отраслов риск, касаещ несигурностите в развитието на отрасъла ни и общ фирмен риск, произтичащ от спецификите на дружеството ни.

Отраслов риск

Отрасловият риск се появява във вероятността от негативни тенденции в развитието на отрасъла като цяло, технологична обезпеченост, нормативна база, конкурентна среда и характеристиките на пазарната среда за продуктите и суровините, употребявани в отрасъла; отрасловият риск се свързва преди всичко с отражението върху възможността за реализиране на доходи в рамките на отрасъла и по-конкретно на технологичните промени или измененията в специфичната нормативна база.

На база посоченото по-горе и спецификата на отрасъла ни към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме отрасловия риск като: нисък.

Технологичен риск

Технологичният риск е произведен от необходимите технологии за обслужване на дейността на дружеството и от скоростта, с която се развиват те.

На база използваните от дружеството ни технологии и познаването на технологичните тенденции на развитие на бранша, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме технологичния риск като: нисък.

Фирмен риск

Свързан е с характера на основната дейност на дружеството, с технологията и организацията на дейността, както и с обезпечеността на дружеството с финансови ресурси; подкатегории на фирмения риск са: бизнес риск и финансов риск; основният фирмен риск е свързан със способността на дружеството да генерира приходи, а оттам и печалба.

На база посоченото по-горе и спецификата на дейността ни към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме фирмения риск като: нисък.

Финансов риск

Финансовият риск на дружеството е свързан с възможността от влошаване на събираемостта на вземанията, което би могло да доведе до затруднено финансово състояние.

На база посоченото по-горе и анализа на финансовото ни състояние и на доходите на потребителите, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме финансовия риск като: нисък.

Ликвиден риск

Неспособността на дружеството да покрива насрещните си задължения е израз на ликвиден риск. Ликвидността зависи главно от наличието в дружеството на парични средства или на съответните им алтернативи. Другият основен фактор, който влияе силно е свързан с привлечения капитал. Той трябва

да се поддържа в оптимално равнище, като се контролира, както нивото на заемните средства, така и стойностите на задълженията към доставчиците и клиентите на предприятието.

На база посоченото по-горе и анализа на задълженията на дружеството ни, както и съотношението между собствения ни и привлечен капитал към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме ликвидния риск като: нисък.

Ценови риск

Ценовият риск се определя в две направления: по отношение на пазарната конюнктура и по отношение на вътрешнофирмените производствени разходи. Продажната цена трябва да бъде съобразена и с двата фактора, като се цели тя да покрива разходите на предприятието и да носи определено ниво на печалба. Същевременно с това цената следва и да не се отдалечава значително от дефинираната на пазара, тъй като това ще рефлектира върху търсенето на продукцията в най-общ смисъл.

На база посоченото по-горе, пазарната конюнктура, както и себестойността на произведената от нас продукция / нивото на вътрешнофирмените ни разходи и нивото на печалбата ни, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме ценовия риск като: нисък.

Риск свързан с паричния поток

Рискът, свързан с паричния поток разглежда преди всичко проблемите с наличните парични средства в предприятието. Тук главна роля играе договорната политика на дружеството, която следва да защитава фирмените финанси, като гарантира регулярни входящи потоци от страна на клиенти, както и навременни плащания на задълженията. Целта на предприятието е винаги да се намира в положителната стойност на ликвидността, т.е. да може да посреща текущите си задължения.

На база посоченото по-горе и анализа на входящите и изходящите ни парични потоци към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме риска, свързан с паричния поток като: нисък.

Кредитен риск

Ако дружеството използва заемни средства, то тогава е изложено на кредитен риск. Той може да бъде определен като вероятността кредитополучателят да не изпълнява съзнателно или да е в невъзможност да изпълни поетия от него ангажимент по сключения договор за заем.

На база посоченото по-горе, познаването на кредитната политика на банките, както и състоянието на банковата ни система по време на финансовата криза, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме кредитния риск като: нисък.

Инвестиционен риск

Инвестиционният риск се предопределя в това, реалната доходност от направена инвестиция да се различава от предварително планираната такава. С цел предпазване от този риск се използва т.нар. хеджиране. Това е вид застраховка срещу неблагоприятни събития, която не ги предотвратява, но ограничава последиците от тях.

Поради дефицита на финансов ресурс и съществуващата финансова криза, банките отказват финансиране на някои проекти.

Трудностите, които компаниите изпитват при получаването на кредити ще доведат до увеличаване на лизинговото финансиране и до решения за продажба на активите и до тяхното обратно наемане.

Налага се преразглеждане на планираните инвестиции и специално внимание върху тези с критична значимост за успеха на дружествата и върху тези с бърза възвръщаемост.

На база посоченото по-горе и реализираните от нас инвестиционни мероприятия към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме инвестиционния риск като: нисък.

Регулативен риск

Регулативния риск е свързан с възможността за промени в нормативната база, отнасяща се до опазването на околната среда, както и с вероятността дружеството да не бъде в състояние да изпълнява предписанията и изискванията на екологичното законодателство и компетентните органи, за което да му бъдат налагани съответните наказания.

На база посоченото по-горе и прилаганата от дружеството ни екологична политика и познаването на нормативната база, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме регулативния риск като: нисък.

Рискове, свързани с продуктите и пазарите

Този риск се свързва с възможността на дружеството да произвежда дадена продукция, за която няма пазар. Рисковете по отношение на пазарите са свързани със ограниченията, които налагат международните пазари по отношение на качеството.

Поради забавяне на световната икономика, свиването на пазарите, поръчките към фирмите намаляват и се увеличава натиска от партньорите за намаляване на цената.

На база посоченото по-горе и изпълнението на продуктовата и пласментната ни политики, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме рисковете, свързани с продуктите и пазарите като: нисък.

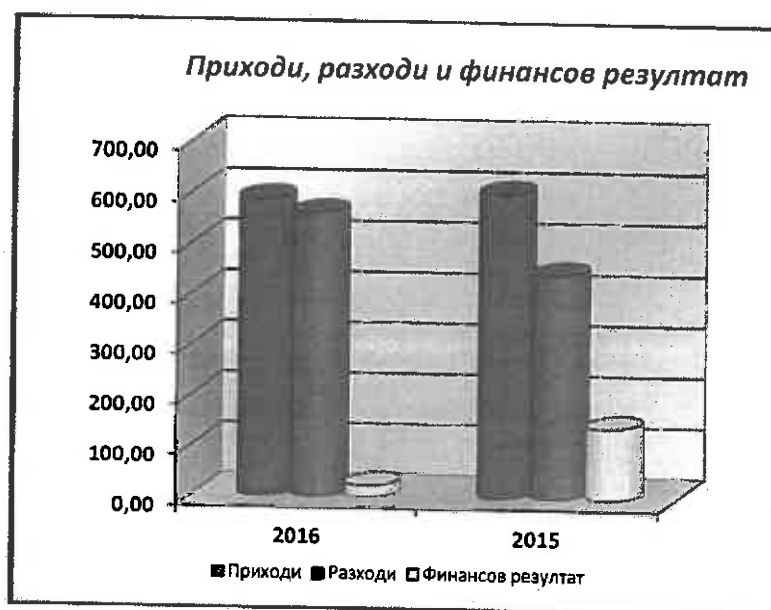
От постигнатите финансово-икономически показатели е видно, че предприятието е “действащо”. Дружеството няма необходимост и намерение да ограничи или намали чувствително размера на дейността си.

(хил.лв.)

№:	Показател:	2016	2015	2016/2015	
		година	година	стойност	процент
1	Финансов резултат	24	142	-118	-83,1%
2	Нетен размер на приходите от продажби	581	582	-1	-0,2%
3	Собствен капитал	197	1091	-894	-81,9%
4	Пасиви (дългосрочни и краткосрочни)	2817	2451	366	14,9%
5	Обща сума на активите	3014	3542	-528	-14,9%
6	Приходи	589	602	-13	-2,2%
7	Разходи	562	444	118	26,6%
8	Краткотрайни активи	67	283	-216	-76,3%
9	Разходи за бъдещи периоди	0	0	0	0,0%
10	Налични краткотрайни активи (8-9)	67	283	-216	-76,3%
11	Краткосрочни задължения	145	108	37	34,3%
12	Краткосрочни вземания	6	234	-228	-97,4%
13	Краткосрочни финансови активи	0	0	0	0,0%
14	Парични средства	61	49	12	24,5%
15	Платима сума през периода за погасяване на дългосрочни задължения	0	0	0	0,0%
16	Текущи задължения (11+15)	145	108	37	34,3%
17	Средна наличност на материалните запаси	0	0	0	0,0%
18	Средна наличност на вземанията от клиенти и доставчици по тяхната отчетна стойност	12	18	-6	-33,3%
19	Средна наличност на задълженията към доставчиците и клиенти	115	111	4	3,6%
20	Сума на доставките	0	0	0	0,0%
21	Брой на дните в периода	360	360	0	0,0%
Рентабилност:					
22	Коеф. на рентабилност на приходите от продажби (1/2)	0,0413	0,2440	-0,2027	-83,1%
23	Коеф. на рентабилност на собствения капитал (1/3)	0,1218	0,1302	-0,0083	-6,4%
24	Коеф. на рентабилност на пасивите (1/4)	0,0085	0,0579	-0,0494	-85,3%
25	Коеф. на капитализация на активите (1/5)	0,0080	0,0401	-0,0321	-80,1%
Ефективност:					
26	Коеф. на ефективност на разходите (6/7)	1,0480	1,3559	-0,3078	-22,7%
27	Коеф. на ефективност на приходите (7/6)	0,9542	0,7375	0,2166	29,4%
Ликвидност:					
28	Коеф. на обща ликвидност (10/11)	0,4621	2,6204	-2,1583	-82,4%
29	Коеф. на бърза ликвидност (12+13+14)/11	0,4621	2,6204	-2,1583	-82,4%
30	Коеф. на незабавна ликвидност (13+14)/16	0,4207	0,4537	-0,0330	-7,3%
31	Коеф. на абсолютна ликвидност (14/16)	0,4207	0,4537	-0,0330	-7,3%
Финансова автономност:					
32	Коеф. на финансова автономност (3/4)	0,0699	0,4451	-0,3752	-84,3%
33	Коеф. на задлъжнялост (4/3)	14,2995	2,2466	12,0529	536,5%
Вземания и погасяване на задълженията:					
34	Период на събиране на вземанията от клиенти в дни (18*21/2)	7,4	11,1	-3,6986	-33,2%
35	Период на погасяване на задълженията към доставчици в дни (19*21/20)	0,00	0,00	0,0000	0,0%

	2016	2015
Приходи	589	602
Разходи	562	444
Финансов резултат	24	142

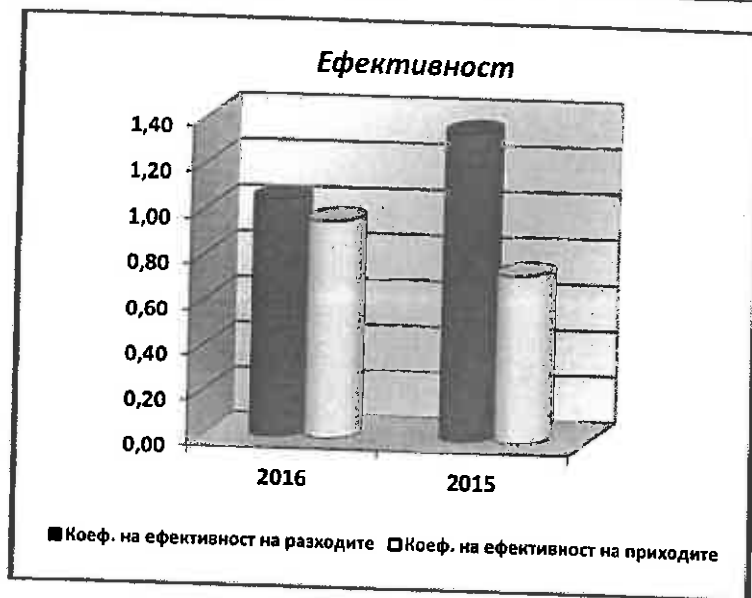
През 2016 г. Научно-Изследователски Център Природа и Екология ООД реализира печалба в размер на 24 хил. лв., което е с 118 хил. лв. по-малко в сравнение с 2015 г., когато дружеството реализира печалба в размер на 142 хил. лв. Това се дължи главно на увеличението на разходите. През 2016 г. техният размер е 562 хил.лв., а през 2015 г. –444 хил.лв.

	2016	2015
Коеф. на финансова автономност (3/4)	0,0699	0,4451
Коеф. на задлъжнялост (4/3)	14,2995	2,2466

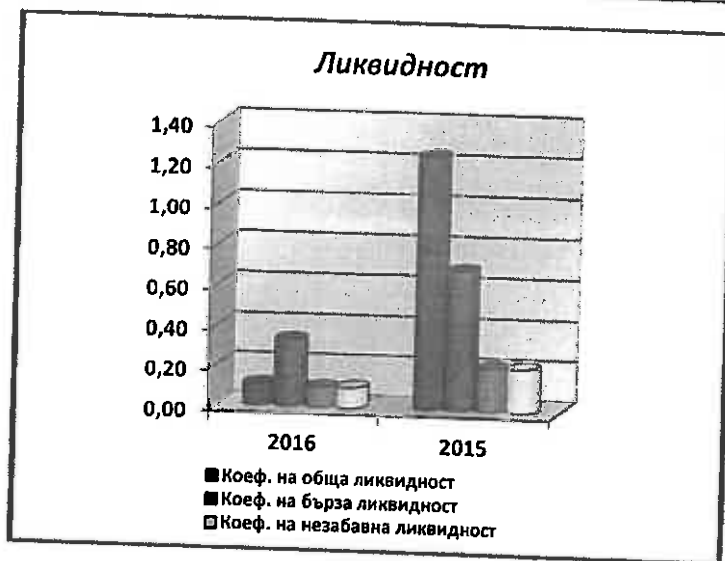
Коефициентът на финансова автономност характеризира финансовата независимост на Научно-Изследователски Център Природа и Екология ООД от кредитори и способността да посреща задълженията си.

	2016	2015
Коеф. на ефективност на разходите	1,0480	1,3559
Коеф. на ефективност на приходите	0,9542	0,7375

Анализът на ефективността на приходите и разходите през 2015 г. показва, че на 1 лев разходи са получени 1.048 лева приходи. Приходите изцяло покриват направените разходи на дружеството, което е предпоставка за положителен паричен поток от оперативна дейност. Коефициентът на приходите отразява разходите извършени с един лев приходи. При него се наблюдава увеличение за 2016, спрямо 2014 с 0.2167 пункта. Необходимо е да се вземат мерки в посока намаляване на разхода за единица приход и увеличаване на ефективността.

	2016	2015
Коеф. на обща ликвидност	0,4621	2,6204
Коеф. на бърза ликвидност	0,4621	2,6204
Коеф. на незабавна ликвидност	0,4207	0,4537
Коеф. на абсолютна ликвидност	0,4207	0,4537

Коефициентът за бърза ликвидност е отношение между стойността на краткотрайните активи без материалните запаси и стойността на текущите и задължения. Препоръчителната му стойност е от 1 до 1.2 и дава информация за по-реалните възможности на фирмата при покриване на текущите плащания.

Коефициентът за обща ликвидност е отношението на сумата на паричните средства, вземанията и материални запаси към краткосрочните задължения, и показва възможността на фирмата да покрие краткосрочните си задължения, като използва всичките си бързо ликвидни краткотрайни активи. Границата която гарантира стабилност на фирмата, е когато показателят е по-голям или равен на 2,0.

Коефициентът за абсолютна ликвидност отразява степента на покриване на краткосрочните задължения с парични средства и техните еквиваленти, тоест изключва се влиянието и на вземанията, понеже те имат по-дълъг срок на ликвидност от паричните средства и ценните книжа. Коефициентът показва степента на покритие на текущите задължения само с налични парични средства. Стойности на коефициента над 0,5 се считат за добри, под 0,5 за критични.

Численост и структура на персонала:

Към 31.12.2016 в дружеството няма нает персонал.

Численост и структура на персонала:

Към 31.12.2016 в дружеството няма нает персонал.

Други Факти и обстоятелства подлежащи на ракриване:

- През отчетния период дружеството не е сключвало нови съществени сделки:
  - През отчетния период дружеството не сключвало сделки със свързани лица извън обичайната му дейност, както и не е подлучвало предложения за сключване на такива сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.
  - През отчетния период не са настъпили събития и показатели с необичаен характер, имащи съществено влияние върху приходите от дейността дружеството и извършените разходи за основната дейност.
  - През отчетния период дружеството не водило извън балансово сделки.
  - През отчетния период дружеството не придобивало дялове в други в други дружества и не е извършвало инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестиции в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране.
  - През отчетния период дружеството не е сключвало с дружеството майка Смарт Енерджи Груп АД нови договори за заем. Има задължения по договор от предходен период в размер на 1 415 хил. лв.
  - През отчетния период не са извършвани промени в управителните органи на дружеството: не са променяни управителите на дружеството.
  - През отчетния период управителите на дружеството не са получавал възнаграждение, награди и/или други придобивки /условни или разсрочени възнаграждения/ от които са настъпили финансови изгоди за него.
  - През отчетния период управителят на дружеството Тодор Георгиев не притежава дялове от капитала на дружеството. Управителят на дружеството Хайран Тамер притежава 48 % от дяловете на дружеството.
  - На дружеството са известни договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял дялове от настоящи собственици. Хайран Тамер планира на продаде дружествените си дялове.
  - В дружеството няма образувани висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи негови задължения или вземания, в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал. Образувано е дело за нищожност на договор за продажба на недвижим имот срещу дружеството, заведено от „Атаман“ ООД

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

През 2016 г. дружеството не е развивало действия, свързани с научноизследователската и развойна дейност

ВАЖНИ СЪБИТИЯ, КОИТО СА НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ГОДИШНИЯТ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ:

След съставянето на Годишния финансов отчет в дружеството не са настъпили важни събития.

Годишният доклад за дейността на Научно-Изследователски Център Природа и Екология ООД, гр. София за 2016 г. е изготвен съгласно изискванията на чл. 39 на Закона за счетоводството, на база анализ на развитието, пазарното присъствие, обществената, макро- и микро-икономическата среда, финансово-икономическото състояние на дружеството за 2016 г., перспективите за развитие.

27.02.2017 г.

гр. София

Управители:

(Тодор Димитров Георгиев)

Отчет за финансовото състояние

Към 31 декември 2016

В хиляди лева

		2016	2015
Активи			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	9	2 947	3 259
Общо нетекущи активи		2 947	3 259
Текущи активи			
Текущи търговски и други вземания	10	5	234
Данъци за възстановяване	11	1	-
Парични и парични еквиваленти	12	61	49
Общо текущи активи		67	283
Общо активи		3 014	3 542
Собствен капитал и пасиви			
Собствен капитал			
Регистриран капитал		5	5
Нагрупани печалби (загуби)		168	944
Печалба/ загуба за годината		24	142
Общо собствен капитал		197	1 091
Нетекущи пасиви			
Нетекущи търговски и други задължения	13.1	2 575	2 248
Пасиви по отсрочени данъци	14	97	95
Общо нетекущи пасиви		2 672	2 343
Текущи пасиви			
Текущи търговски и други задължения	13.2	123	106
Данъчни задължения	13.3	22	2
Общо текущи пасиви		145	108
Общо собствен капитал и пасиви		3 014	3 542

Бележките на страници от 18 до 35 са неразделна част от този финансов отчет.
 Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Управителя от 13.03.2017 год.

Тодор Димитров Георгиев
 Управител

Дата на съставяне на отчета: 27.02.2017 г.

Тем Консулт ООД, Е. Мустафов
 Съставител

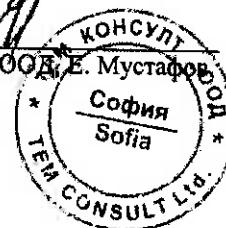
Съгласно независим одиторски доклад:
 Кръстьян Булмар – Финансов Одит ООД

31-03-2017

Доника Маринова
 Прокурист

Ивайло Стоянов
 Регистриран одитор

Отчет за всеобхватния доход
За годината, приключваща на 31 декември 2016
В хиляди лева

		2016	2015
Приходи	7		
Продукция		581	577
Други		-	5
Общо приходи от продажби		581	582
Финансови приходи		8	20
Общо приходи		589	602
Разходи	8		
Разходи за суровини, материали и консумативи	8.1	(6)	(7)
Разходи за външни услуги	8.2	(167)	(125)
Разходи за амортизации		(312)	(311)
Финансови разходи	8.3	(77)	(1)
Общо разходи без разходи за данъци		(562)	(444)
Печалба/загуба преди облагане с данъци		27	158
Текущ данък		-	-
Изменения за сметка на отсрочени данъци		(3)	(16)
Печалба за годината от продължаващи дейности		24	142
Общ всеобхватен доход за годината		24	142

Бележките на страници от 18 до 35 са неразделна част от този финансов отчет.

Тодор Димитров Георгиев
Управител

Дата на съставяне на отчета: 27.02.2017 г.

Тем Консулт ООД, Е. Мустафов
Съставител

Съгласно независим одиторски доклад:
Кръстьн БулМар – Финансов Одит ООД

31-03-2017

Доника Маринова
Прокурист

Ивайло Стоянов
Регистриран одитор

Отчет за промените в собствения капитал
За годината, приключваща на 31 декември 2016

В хиляди лева

	Основен капитал	Натрупани печалба (загуба)	Финансов резултат	Общо собствен капитал
Салдо към 31 декември 2014 година	5	818	126	949
Финансов резултат за периода	-	-	142	126
Други изменения в собствения капитал	-	126	(126)	-
Салдо към 31 декември 2015 година	5	944	142	1 091
Салдо към 01 януари 2016 година	5	944	142	1 091
Финансов резултат за периода	-	-	24	24
Разпределени дивиденди	-	(918)	-	(918)
Други изменения в собствения капитал	-	142	(142)	-
Салдо към 31 декември 2016 година	5	168	24	197

Бележките на страници 18 от 35 до са неразделна част от този финансов отчет.

Тодор Димитров Георгиев
Управител

Дата на съставяне на отчета: 27.02.2017 г.

Тем Консулт ООД, Е. Мустафов
Съставител

31-03-2017

Съгласно независим одиторски доклад:
Кръстьн БулМар – Финансов Одит ООД

Доника Маринова
Прокуриснт

Ивайло Стоянов
Регистриран одитор

Отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември 2016
В хиляди лева

	2016	2015
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от контрагенти	705	669
Плащания на контрагенти	(114)	(122)
Платени данъци (без корпоративни данъци)	(95)	(92)
Възстановени данъци (без корпоративни данъци)		94
Платени корпоративни данъци	-	
Други постъпления	27	22
Други плащания	(442)	(569)
Нетен паричен поток от (използвани в) оперативна дейност	51	2
Парични потоци от финансова дейност		
Изплатени дивиденди	(39)	-
Други парични потоци от финансова дейност	-	(1)
Нетен паричен поток във финансова дейност	(39)	(1)
Нетно намаление/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		
	12	1
Парични средства и парични еквиваленти към 1 януари	49	48
Парични средства и парични еквиваленти към 31 декември	61	49

Бележките на страници от 18 до 35 са неразделна част от този финансов отчет.

Тодор Димитров Георгиев
Управител

Дата на съставяне на отчета: 27.02.2017 г.

Тем Консулт ООД, Е. Мустафов
Съставител

Съгласно независим одиторски доклад:
Крестън БулМар – Финансов Одит ООД

31-03-2017

Доника Маринова
Прокурист

Ивайло Стоянов
Регистриран одитор

Съдържание	
1. Статут и предмет на дейност	18
2. Счетоводна политика.....	18
2.1. База за изготвяне	18
5. Определяне на справедливите стойности	27
6. Управление на финансовия риск	30
7. Приходи	31
8. Разходи.....	31
8.1. Разходи за материали.....	31
8.2. Разходи за външни услуги.....	32
8.3. Финансови разходи.....	32
9. Имоти машини, съоръжения и оборудване	32
10. Търговски и други вземания	33
11. Данъци за възстановяване	33
12. Пари и парични еквиваленти	33
13. Търговски и други задължения.....	34
14. Временни разлики и отсрочени данъци:.....	34
15. Свързани лица	34
17. Събития след датата на баланса	35

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

Дружеството е вписано в ТР на 19.03.2009 г. като дружество с ограничена отговорност с ЕИК 130996099 при Търговски регистър към Агенцията по вписванията.

Предприятието е със седалище и адрес на управление:

Седалище: област Хасково, община Стамболово с. Стамболово 6362

Адрес на управление: област Хасково, община Стамболово с. Стамболово 6362

Дружеството е 100 % - частна собственост;

Съдружници	Основен /записан/ капитал							
	31.12.2016 г.				31.12.2015 г.			
	Брой дялове	Стойност	Платени	% Дял	Брой дялове	Стойност	Платени	% Дял
Смарт Енерджи Груп АД	26	2 600	2 600	52%	50	5 000	5 000	100%
Хайран Тамер	24	2 400	2 400	48%	-	-	-	-
Общо:	50	5 000	5 000	100%	50	5 000	5 000	100%

През 2016 г. в състава на съдружниците не са настъпили промени.

Основната дейност на предприятието включва:

Проектиране, строеж, експлоатация и управление на фотоволтаични и ветрогенераторни паркове, производство на електроенергия от възобновяеми източници, внос и продажба на оборудване, търговия със стоки за широка употреба на едро и дребно, транспортна дейност в страната и в чужбина на пътници и товари, посредническа и представителна дейност на местни и чуждестранни лица, сделки с имоти, както и всяка друга дейност, която не е забранена изрично от закона.

2. Счетоводна политика

Значимите счетоводни политики представени по-долу са прилагани последователно във всички представени периоди.

2.1. База за изготвяне

Настоящият финансов отчет на Научно – Изследователски Център Природа и Екология ООД е изготвен в съответствие със Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансово отчитане /МСФО. Дружеството се е съобразило с всички стандарти, които са приложими за неговата дейност към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет. Дружеството се е съобразило с всички законови промени, настъпили през 2016 г.

Дружеството води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на българското законодателство и МСФО.

2.2. База за измерване

Този финансов отчет, е изготвен на базата на историческата стойност, с изключение на:

- деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност;
- финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби;
- финансови активи на разположение за продажба отчитани по справедлива стойност;
- инвестиционни имоти, представени по преоценена стойност;
- задължения за плащания на базата на акции уреждани в пари, отчитани по справедлива стойност;
- задължението по плана за дефинирани доходи отчитано по настояща стойност.

2.3. Действащо предприятие

Принципът – предположение за действащо предприятие е основен счетоводен принцип при изготвянето на финансовите отчети. Съгласно принципа – предположение за действащо предприятие, предприятието се разглежда като продължаващо дейността си в обозримо бъдеще без намерение или необходимост от ликвидация, преустановяване на стопанската дейност или търсене на защита от кредиторите, в следствие на съществуващи закони или други нормативни разпоредби. Съответно, активите и пасивите се отчитат на база на възможността на предприятието да реализира активите и да уреди пасивите си в нормалния ход на бизнеса. При оценката за това, дали принципа – предположение за действащо предприятие е уместен, ръководството взема предвид цялата налична информация за обозримото бъдеще, която обхваща поне, но не се ограничава само до дванадесетте месеца от края на отчетния период.

Финансовият отчет е изготвен на принципа – предположение за действащо предприятие, който предполага, че предприятието ще продължи дейността си в обозримо бъдеще.

Ръководството предвижда, че източниците на финансиране (парични потоци от основна дейност и достъп до финансиране от групата) ще са адекватни за ликвидните нужди през следващата 2017 г.

2.4. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в своите финансови отчети за една предходна година. Когато е необходимо сравнителните данни се рекласифицират и преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година. Когато дружеството прилага счетоводна политика със задна дата на статии в своите финансови отчети, или когато рекласифицира статии в своите финансови отчети, то изготвя и представя като компонент на пълния комплект на финансовите отчети и счетоводен баланс към началото на най-ранния сравнителен период.

Отчетния период обхваща една календарна година – от 01 януари до 31 декември.

Текуща година – 2016 година, предходна година – 2015 година.

2.5. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството. Цялата финансова информация е представена в лева закръглени до хиляда

2.6. Чуждестранна валута

А) Сделки в чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние. Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от парични позиции, е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната

лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутирана по курса в края на периода.

Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Курсови разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута на капиталови инструменти на разположение за продажба, или отговарящи на условията хеджинги на паричен поток, които се признават в друг всеобхватен доход. От 1998 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). През текущия и предходните периоди, обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

2.7. Финансови инструменти

А) Не-деривативни финансови активи

Дружеството първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на тяхната дата на търгуване, на която Дружеството е станало страна по договорните условия на инструмента.

Дружеството отписва финансов актив когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Дружеството прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Дружеството се признава като отделен актив или пасив.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Финансови активи се определят като такива отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби ако Дружеството управлява такива инвестиции и взема решения за покулка и продажба на базата на тяхната справедлива стойност, според документиранията стратегия за управление на риска или за инвестициите на Дружеството. При първоначално признаване свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и последващите промени се отчитат в печалби и загуби.

Финансови активи държани до падеж

Когато Дружеството има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книги до падеж, тогава те се класифицират като финансови активи държани до падеж. Държаните до падеж финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване финансовите активи държани до падеж се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка. Всяка продажба или рекласификация на повече от незначителна сума от държаните до падеж инвестиции на дата, която не е близо до техния падеж, би довела до рекласификация на всички инвестиции държани до падеж като такива на разположение за продажба и би довела до забрана за Дружеството да класифицира инвестиции като държани до падеж за текущата и следващите две финансови години.

Заеми и вземания

Заеми и вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котирувани на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заеми и вземания се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка. Пари и парични еквиваленти включват парични наличности и депозити на виждане с първоначален матуритет от три месеца или по-малко. Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Дружеството, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на отчета за паричните потоци.

Б) Не-деривативни финансови пасиви

Дружеството първоначално признава издадени дългови ценни книжи и подчинени задължения на датата на която са възникнали. Всички други финансови пасиви (включително такива определени като отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на тяхната дата на търгуване, на която Дружеството е станало страна по договорните условия на инструмента. Дружеството отписва финансов пасив когато неговите договорни задължения са изпълнение или са отменени или не са валидни повече. Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

В) Акционерен капитал

Обикновени акции

Обикновените акции се класифицират като собствен капитал. Разходите пряко свързани с издаването на обикновените акции и опции върху акции се признават като намаление на собствения капитал, нетно от всички данъчни ефекти. Капиталът на Дружеството е представен по историческа стойност към датата на регистрация

3. Приблизителни счетоводни оценки

Изготвянето на финансов отчет изисква ръководството да направи някои приблизителни счетоводни оценки и предположения, които се отнасят до докладваните балансови активи и пасиви, оповестените условни активи и пасиви, както и до признатите разходи и приходи за периода. Реалните резултати биха могли да се различават от приблизителните счетоводни оценки.

3.1. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

А) Признаване и оценка

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупани амортизации и загуби от обезценка. Цената на придобиване включва покупната цена, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, както и всички други разходи, пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация по начина предвиден от ръководството. Стойността на активите придобити по стопански начин включва направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи; разходите пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация; първоначална приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на актива и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива и капитализирани разходи за лихви. Стойността може да включва суми рекласифицирани от друг всеобхватен доход представляващи печалби или загуби от отговарящи на условията хеджинги на парични потоци за покупки в чужда валута на имоти, машини и съоръжения. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Ръководството на Дружеството е възприело политика на капитализиране на актива в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна на, или надвишава нивото на същественост в размер на 300 лева.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения се определят като се сравняват постъпленията с балансовата стойност на актива, и се признават нетно в други приходи в печалби и загуби. Когато преоценените активи се продадат, сумите включени в преоценен резерв се рекласифицират в натрупани печалби и загуби.

Б) Последващи разходи

Възникнали последващи разходи, за да се подмени част от актив от имотите, машините, съоръженията и оборудването, се капитализират в съответния актив, само когато е вероятно предприятието да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Разходи за ежедневно обслужване на активите се признават в печалби и загуби като разход в момента на възникването им.

В) Амортизация

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на имотите, машините, съоръженията и оборудването, които се отчитат отделно, тъй като това отразява очаквания начин на консумиране на бъдещите икономически ползи от актива. Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора.

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

3.2. Нематериални активи

А) Научноизследователска и развойна дейност

Разходи за научноизследователска дейност, направени за придобиване на ново научно или техническо знание, се признават в печалби и загуби когато възникнат. Развойна дейност включва план или проект за производството на нови или съществено подобрени продукти и процеси. Разходи за развойна дейност се капитализират само ако тези разходи могат да се измерят надеждно, продуктът или процесът са технически и търговски възможни, бъдещи икономически ползи са вероятни, и Дружеството възнамерява и има достатъчни ресурси да завърши развитието и да използва или продаде актива. Капитализираните разходи включват материали, труд, общопроизводствени разходи които са директно съотносими за подготовката на актива за неговата употреба, и капитализирани лихвени разходи. Други разходи за развойна дейност се признават в печалби и загуби когато възникват. Капитализираните разходи за развойна дейност се оценяват по цена на придобиване намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

Б) Други нематериални активи

Други нематериални активи, придобити от Дружеството имащи ограничен полезен живот са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

В) Последващи разходи

Разходите свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават, като разход в печалби и загуби в момента на тяхното възникване.

Г) Амортизация

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи, различни от репутация, тъй като това отразява очаквания начин на консумиране на бъдещите икономически ползи от актива.

Методите на амортизация, полезния живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

3.3. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са имоти, държани по скоро за получаване на приходи от наем или за увеличение на стойността им, или и за двете, но не с цел продажба в обичайната дейност, използване за производство или доставка на стоки и услуги или за административни цели. Инвестиционните имоти се оценяват по справедлива стойност, като промените се признават в печалби и загуби. Когато употребата на инвестиционен имот се промени така че той се рекласифицира в имоти, съоръжения и оборудване, неговата справедлива стойност към датата на рекласификацията става цена на придобиване за последващо отчитане.

3.4. Наети активи

Лизинговите договори, по силата на които на Дружеството се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима

за съответния актив. Различни от тези лизингови договори са договори за оперативен лизинг. Освен за инвестиционни имоти, наетите активи не се признават в баланса на Дружеството. Инвестиционни имоти държани по договори за оперативен лизинг се признават в отчета за финансово състояние на Дружеството по справедлива стойност.

3.5. Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността на материалните запаси се отчита на принципа на средно претеглена цена за материали и незавършено производство. В случая на произведена продукция, себестойността също така включва разходи за труд, социални осигуровки и разходи за амортизация. Тези разходи се разпределят върху продукцията на базата на нормален производствен капацитет. Себестойността може да включва печалби и загуби рекласифицирани от друг всеобхватен доход от хеджиране на парични потоци отговарящ на условията за покупки на материални запаси в чуждестранна валута. Нетната реализуема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата. Себестойността изразява справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата към датата на придобиването на материалните запаси.

3.6. Незавършено строителство

Незавършеното строителство представлява брунтата нефактурирана сума, която се очаква да се събере от клиенти за работа по договори, завършена към датата на баланса. Отчита се по себестойност, плюс призната печалба до момента, намалена с издадените фактури и признатите загуби. Себестойността включва всички разходи свързани директно със специфични проекти и съответна част от фиксирани и променливи общопроизводствени разходи възникнали от договорите на Дружеството, базирани на нормален оперативен капацитет. Незавършеното строителство се представя, като част от търговски и други вземания в отчета за финансово състояние. Ако плащанията получени от клиенти надвишават признатия приход, разликата се представя като отсрочени приходи в отчета за финансово състояние.

3.7. Обезценка

А) Финансови активи (включително вземания)

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преразглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали не съществуват признаци за обезценка. Един финансов актив се счита за обезценен в случай, че има обективни доказателства за едно или повече събития имащи негативен ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от този актив и този ефект може да бъде надеждно оценен.

Обективно доказателство, че финансов актив (включително капиталови ценни книги) е обезценен, може да включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на дължимата сума за Дружеството при условия, които Дружеството не би разглеждало при други обстоятелства, индикации, че длъжникът или емитентът ще изпадне в несъстоятелност, липсата на активен пазар за дадена ценна книга. В допълнение, за инвестиция в капиталова ценна книга значителен или продължителен спад в справедливата стойност под нейната цена на придобиване е обективно доказателство за обезценка.

Дружеството взема пред вид доказателства за обезценка на вземания и държани до падеж инвестиции в ценни книжа, както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими вземания и държани до падеж ценни книги се проверяват за специфична обезценка. Всички индивидуално значими вземания и държани до падеж ценни книжа, за които няма специфична обезценка, след това се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Вземанията и държаните до падеж ценни книжа, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка като са групирани заедно вземания и ценни книжа, държани до падеж, със сходни характеристики на риска. При проверката на колективно ниво за обезценка, Дружеството използва историческите тенденции на вероятността за неизпълнение на задълженията, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби, коригирани с преценката на ръководството дали сегашните икономически и кредитни условия са такива, че има вероятност реалните загуби да бъдат по-големи или по-малки от предпологането на базата на историческите тенденции.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и

загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща вземанията. Когато последващо събитие намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява през печалби и загуби.

Загуба от обезценка по отношение на финансов актив на разположение за продажба се отразява като се трансферира в печалба и загуба натрупаната загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, и представена в резерва от справедлива стойност в собствения капитал. Кумулативната загуба, която се прехвърля от друг всеобхватен доход и се признава в печалби и загуби е разликата между цена на придобиване, нетно от изплащания на главница и амортизация, и текущата справедлива стойност, намалена с загуба от обезценка призната преди това в печалби и загуби. Промени в обезценката, дължащи се на стойността във времето, се отразяват като част от лихвения приход.

Ако в последващ период, справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно, като сумата се признава в печалбата или загубата. Въпреки това, всяко последващо възстановяване на справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба, се признава в друг всеобхватен доход.

Б) Не-финансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Дружеството, инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За положителна репутация и нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време.

Възстановимата стойност на актив или на обект, генериращ парични потоци (ОГПП), е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния за актива риск. За актив, който не генерира самостоятелно парични постъпления, възстановимата стойност се определя за групата активи, генерираща парични постъпления, към която той принадлежи.

Корпоративните активи на Дружеството не генерират отделни парични потоци. Ако има индикации, че корпоративен актив може да е обезценен се определя възстановимата стойност за ОГПП, към който корпоративния актив принадлежи.

Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП, част от която е той, превишава неговата възстановима стойност. Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загуба от обезценка, призната в предходни периоди, се проверява на всяка отчетна дата за индикации, че загубата е намалена или вече не съществува. Загуба от обезценка се възстановява обратно, ако е имало промяна в приблизителните оценки, използвани за определяне на възстановимата стойност. Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

3.8. Нетекущи активи държани за продажба

Нетекущи активи, или групи за изваждане от употреба, съставени от активите и пасивите, чиято стойност се очаква да бъде възстановена основно чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба, са класифицирани като държани за продажба. Непосредствено преди класифициране като държани за продажба, активите или компонентите на група за изваждане от употреба, се оценяват в съответствие със счетоводните политики на Дружеството. След това обикновено активите, или групата за изваждане от употреба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Всяка загуба от обезценка на група за изваждане от употреба се разпределя към активите и пасивите на пропорционална основа, с изключението че загуба не се разпределя за материалните запаси, финансови активи, отсрочени данъчни активи и инвестиционни имоти, които продължават да се отчитат в съответствие със счетоводните политики на Дружеството. Загуби от обезценка при първоначално класифициране като държани за продажба и последващи печалби или загуби от преоценка, се признават в печалби и загуби. Печалбите не се признават на стойност по-голяма от кумулативната загуба от обезценка.

3.9. Доходи на персонала

А) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажмента на Дружеството да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски, се признават в печалби и загуби текущо.

Б) Краткосрочни доходи

Онези доходи на персонала, които стават напълно изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персонала е положил труд за тях. Предприятието признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

В) Доходи по напускане

Доходи при прекратяване на трудовото или служебното правоотношение преди нормалния срок за пенсиониране.

3.10. Провизии

Провизия се признава в случаите, когато Дружеството в резултат от минали събития има правно или конструктивно задължение, което е надеждно измеримо, и е вероятно погасяването му да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се определят чрез дисконтиране на очаквани бъдещи парични потоци с лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението. Олихвяването на дисконтираната стойност се признава като финансов разход.

А) Гаранции

Провизиите за гаранции се признават, когато свързаните с тях продукти или услуги са продадени. Провизиите се базират на исторически данни за гаранциите и на претегляне на всички възможни случаи с вероятностите те да се случат.

Б) Преструктуриране

Провизията за разходи по преструктуриране се признава, когато Дружеството има одобрен подробен формален план за преструктуриране и преструктурирането е започнало, или е обявено публично. Бъдещи оперативни разходи не се провизират.

В) Провизии за възстановяване на терена

Съгласно публикуваната политика на Дружеството за околната среда и съответните законови изисквания, провизии за възстановяването на терена по отношение на замърсената земя, и свързаните с това разходи се признават, когато замърсяването е възникнало.

Г) Обременяващи договори

Провизия за обременяващи договори се признава, когато очакваните ползи за Дружеството от договора са по-ниски от неизбежните разходи за изпълнение на задълженията по договора. Тази провизия се оценява по настоящата стойност на по-ниското от очакваните разходи за прекратяване на договора и очакваните нетни разходи за продължаване на договора. Преди установяване на провизията, Дружеството признава загуба от обезценка на активи, свързани с този договор.

3.11. Приходи

А) Приходи от продажба на стоки

Приходите от продажбата на стоки, в хода на нормалната дейност, се признават по справедливата стойност на полученото, или което се очаква да се получи възнаграждение, намалено с върнатите стоки, отстъпки или работи. Приход от продажба на стоки се признава в момента, когато съществените рискове от собствеността се прехвърлят към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаващо участие на ръководството в управлението на стоките, и сумата на прихода може да се измери надеждно. Ако е вероятно, че ще бъдат дадени отстъпки и тяхната стойност може да бъде надеждно измерена, тогава

отстъпките се признават като намаление на приходите, когато се признават приходите. Прехвърлянето на рисковете и изгодите варира според конкретните условия на договора за продажба.

Б) Приходи от услуги

Приходите от предоставени услуги се признават пропорционално на степента на завършеност на сделката към отчетната дата. Степента на завършеност обикновено се определя посредством анализ на извършената работа.

В) Комисионни приходи

Когато Дружеството действа в качеството си на агент, а не на принципал по дадена транзакция, признатият приход е нетната сума на комисионната получена от Дружеството.

3.12. Плащания по лизингови договори

Плащанията по оперативен лизинг се признават в печалби и загуби на база линейния метод за периода на лизинговия договор. Получени допълнителни плащания се признават в печалби и загуби като неразделна част от общите лизингови разходи през периода на договора. Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението. Условните лизингови плащания се отчитат като се ревизират минималните лизингови плащания за остатъчния срок на лизинга, когато корекцията по лизинга е потвърдена.

Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумението, Дружеството определя дали то е, или съдържа елементи на лизинг. Конкретен актив е предмет на лизинг, ако изпълнението на споразумението зависи от използването на този определен актив. Споразумение представлява предаване на правото на ползване на актива, ако споразумението предоставя на Дружеството правото да упражнява контрол върху използването на базовия актив.

При възникване или след повторна оценка на споразумението, Дружеството разделя плащания и други изисквани възнаграждения от това споразумение, на такива за лизинг, и такива за другите елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Дружеството заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив. След това пасивът се намалява, като плащанията се извършват, и вменен финансов разход върху пасива се признава като се използва диференциален лихвен процент на Дружеството.

3.13. Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства (включително финансови активи на разположение за продажба), приходи от дивиденди, печалба от продажба на налични за продажба финансови активи, промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност, в печалба или загуба, печалба от операции в чуждестранна валута и печалби от хеджингови инструменти, признати като печалби и загуби. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва. Приход от дивиденди се признава на датата, на която е установено правото на Дружеството да получи плащането, която в случая на котиран/търгуеми ценни книги е датата, след която акциите стават без право на получаване на последния дивидент.

Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми, разходи в резултат на увеличение на задължението, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране за провизии, дивиденди по преференциални акции класифицирани като пасиви, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност, в печалби и загуби, обезценка на финансови активи и загуби от хеджингови инструменти, които се признават в печалби и загуби. Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби като се използва метода на ефективния лихвен процент. Печалби и загуби от валутни курсови разлики се отчитат на нетна база.

3.14. Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък е очакваното данъчно плащане върху облагаемата печалба за годината, прилагайки данъчните ставки в сила към датата на изготвяне на отчета и всички корекции за дължими данъци за предходни години. Отсрочените данъци се изчисляват чрез балансовия метод върху временните разлики между сумата на активите и пасивите, използвана за целите на изготвянето на финансовия отчет, и сумата използвана за данъчни цели.

Отсрочен данък не се признава за временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка не засягаща печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели.

Сумата на отсрочените данъци се базира на очакването те да се реализират или приспадат, използвайки приложимите към датата на баланса данъчни ставки. Отсрочените данъчни активи и пасиви се нетират ако има правно основание за нетиране на текущи данъчни активи и пасиви или тези данъчни активи и пасиви ще се реализират едновременно.

Актив по отсрочени данъци се начислява само до размера, до който е възможно бъдеща облагаема печалба да бъде налична при условие, че неизползваните данъчни загуби и кредити могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

4. Нови и изменени стандарти и разяснения

Определени нови стандарти, промени в стандарти и разяснения са приети, които са задължителни за периоди, започващи през текущата финансова година и следващите години. Оценка на Дружеството на ефекта от тези нови стандарти, промени в стандарти и разяснения е посочени по-долу. Следните стандарти, изменения на стандарти и разяснения към съществуващи стандарти, могат да бъдат приложими за Дружеството за периоди на или след 1-ви януари 2016:

- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК);*
- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно допустимите методи за начисляване на амортизация (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. –приети от ЕК).*
- *МСС 19 (ревизиран 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – приет от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.);*
- *МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК);*
- *МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. –приет от ЕК). Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите;*
- *МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети. (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. –приет от ЕК);*

• *Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013 г.) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.).*

• *Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м.септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. –приети от ЕК).*

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2016 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

• *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди;

• *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - не е приет от ЕК).*

• Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2016 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

• *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК);*

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК);
- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК);
- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно изключения при консолидация от инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК);
- МСФО 2 Плащане на базата на акции (Изменения): Класификация и оценяване на сделки с плащане на базата на акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК)
- МСФО 4 Застрахователни договори (Изменения): Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК)
- КРМСФО 22 Отчитане на сделки и авансови плащания по сделки в чуждестранна валута (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК)
- МСС 40 Инвестиционни имоти (Изменения): Прехвърляне на инвестиционен имот (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. - не е приет от ЕК)
- МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК)
- Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 - подобрения в МСФО 1, МСФО 12, МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от приети от ЕК).

5. Определяне на справедливите стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Дружеството изискват определяне на справедливи стойности за финансови и за не-финансови активи и пасиви. Справедливи стойности са определени за целите на отчитането и оповестяването на базата на методите по-долу. Когато е приложимо, в съответните бележки е оповестена допълнителна информация за допусканията направени при определянето на справедливите стойности на специфичния актив или пасив.

5.1. Имоти, машини и съоръжения

Справедливата стойност на машини, съоръжения и оборудване е базирана на пазарен подход и подход на цената на придобиване, чрез използване на котиран пазарни цени за сходни позиции когато са налични и стойност на подмяна когато е подходящо. Пазарната цена на имот е приблизителната оценка на сумата, за която имота може да бъде разменен към датата на оценката между желаещи купувач и продавач в сделка при пазарни условия след подходящо маркетингово и страните са действали съзнателно.

5.2. Инвестиционни имоти

Външна, независима фирма за оценка, с подходяща призната професионална квалификация и скорошен опит в местоположението и категорията на имотите, подлежащи на оценка, прави оценка на портфейла на Дружеството от инвестиционни имоти на всеки шест месеца. Справедливата стойност се основава на пазарната стойност, която е очакваната сума за която един имот може да бъде разменен на датата на оценката между желаещи купувач и продавач при сделка по пазарни условия след съответното маркетингово, в която страните са действали съзнателно и с готовност. При отсъствие на текущи цени на активен пазар, оценките са изготвени като се взема пред вид съвкупността на приблизителните парични потоци, които се очаква да бъдат получени от отдаване

под наем на имота. Доходност, която да отразява специфичните рискове, присъщи на нетните парични потоци се прилага към годишните нетни парични потоци, за да се получи оценката на имота. Оценките отразяват, когато това е уместно, типа на реалните наематели или вероятните бъдещи наематели след отдаване под наем на свободни помещения, разпределението на отговорностите за поддръжка и застраховки между Дружеството и наемателя, и оставащия икономически живот на имота.

5.3. Търговски и други вземания

Справедливите стойности на търговски и други вземания, с изключение на незавършено строителство, се определят като настоящата стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с пазарна лихва към датата на баланса. Това се прави само за целите на оповестяването.

6. Управление на финансовия риск

Преглед

Дружеството има експозиция към следните рискове от употребата на финансови инструменти:

- кредитен риск;
- ликвиден риск;
- пазарен риск;

Тази бележка представя информация за експозицията на Дружеството към всеки един от горните рискове, целите на Дружеството, политиките и процесите за измерване и управление на риска, и управлението на капитала на Дружеството.

Политиката на Дружеството за управление на риска е направена така, че да идентифицира и анализира рисковете с които се сблъсква Дружеството, да установява лимити за поемане на рискове и контроли, да наблюдава рисковете и съответствието с установените лимити. Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Дружеството. Дружеството, чрез своите стандарти за обучение и управление, цели да развие конструктивна контролна среда в която всички служители разбират своята роля и задължения.

6.1. Кредитен риск

Кредитният риск за Дружеството се състои от риск от финансова загуба ако клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от клиенти и инвестиции във финансови инструменти.

Кредитната политика на Дружеството предвижда клиента да плаща авансово 100%. Това свежда кредитния риск до минимум. Изключение от това правило се допуска по отношение на фирмите от групата, където вземанията се разсрочват до 90 дни. Клиентите, които не могат да се вметят в критериите за кредитоспособност могат да извършват покупки срещу заплащане в брой.

Инвестиции

Дружеството няма ограничаваща политика по отношение на инвестициите в банкови депозити.

6.2. Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, че Дружеството ще има трудности при изпълнение на задълженията, свързани с финансовите пасиви, които се уреждат в пари или чрез друг финансов актив. Подходът на Дружеството за управление на ликвидността е да се осигури, доколкото е възможно, че винаги ще има достатъчно ликвидност, за да изпълни задълженията си, както при нормални, така и при стресови условия, както и без да се понесе неприемливи загуби или да се навреди на репутацията на Дружеството.

Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни, включително обслужването на финансовите задължения.

6.3. Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени, като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Дружеството или стойността на неговите инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да се контролира експозицията към пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

6.4. Оперативен риск

Оперативен риск е рискът от преки или косвени загуби, произтичащи от широк кръг от причини, свързани с процесите, персонала, технологиите и инфраструктурата на Дружеството, както и от външни фактори, различни от кредитни, пазарни и ликвидни рискове, като например тези, произтичащи от правни и регулаторни изисквания и общоприети стандарти на корпоративно поведение. Оперативни рискове възникват от всички операции на Дружеството.

Целта на Дружеството е да се управлява оперативния риск, така че да се балансира между избягването на финансови загуби и увреждане на репутацията на Дружеството, и цялостната ефективност на разходите и да се избягват процедурите за контрол, които ограничават инициативата и творчеството.

Основната отговорност за разработване и прилагане на контроли за оперативния риск се възлага на висшето ръководство.

6.5. Управление на капитала

Политиката на ръководството е да се поддържа силна капиталова база, така че да се поддържа доверието на инвеститорите, кредиторите и на пазара като цяло, и да могат да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще.

Целта на Дружеството е да поддържа баланс между по-високата възвръщаемост, която може да е възможна с по-високи нива на задлъжнялост и ползите и сигурността от силна капиталова позиция.

7. Приходи

Категория приход В хиляди лева	2016	2015
Нетни приходи от продажби:		
Продукция - електрическа енергия	581	577
Други	-	5
Финансови приходи		
- това число приходи от лихви	8	20
Общо:	589	602

8. Разходи

Категория разходи В хиляди лева	2016	2015
Разходи по икономически елементи в т.ч.		
- Разходи за материали	6	7
- Разходи за услуги	167	124
- Разходи за амортизации	312	312
Общо:	485	443

8.1. Разходи за материали

Разходи за материали В хиляди лева	2016	2015
Ел енергия	6	7
Общо:	6	7

8.2. Разходи за външни услуги

Разходи за външни услуги: В хил.лв.	2016	2015
Наеми	6	6
Счетоводство, одит и правни услуги	5	5
Застраховки	4	4
Охрана	44	35
Сервизно обслужване	47	27
Управл. и орг. услуги	9	9
Такса Достъп	9	5
Такса за балансиране н	13	18
Вноски СЕЕС	28	11
Други услуги	2	5
Общо:	167	125

8.3. Финансови разходи

Финансови разходи: В хил.лв.	2016	2015
Други финансови разходи т.ч.		
Разходи за лихви	77	-
Банкови такси и комисионни	-	1
Общо:	77	1

9. Имоти машини, съоръжения и оборудване

	Земи	Съоръже- ния	Машини и оборудване	Общо
Отчетна стойност				
Салдо към 31.12.2014	109	1 868	2 374	4 351
Салдо към 31.12.2015	109	1 868	2 374	4 351
Салдо към 31.12.2016	109	1 868	2 374	4 351
Амортизация				
Салдо към 31.12.2014	-	187	594	781
Постъпили	-	75	236	311
Салдо към 31.12.2015	-	262	830	1092
Постъпили	-	75	237	312
Салдо към 31.12.2016	-	337	1067	1 404
Балансова стойност				
Балансова стойност към 31.12.2015	109	1 606	1 544	3 259
Балансова стойност към 31.12.2016	109	1 531	1 307	2 947

Към 31.12.2016 г и към 31.12.2015 г. в дружеството няма напълно амортизирани активи. Няма ДА, предоставени като обезпечение, освен оповестените, във връзка с получени банкови кредити.

10. Търговски и други вземания

Търговски и други вземания
В хиляди лева

Вземания от клиенти по продажби
Други вземания от свързани лица
Общо:

	2016	2015
	5	19
	-	215
	<u>5</u>	<u>234</u>

11. Данъци за възстановяване

Данъци за възстановяване
В хиляди лева

Данък върху добавената стойност
Общо:

	2016	2015
	1	-
	<u>1</u>	<u>-</u>

12. Пари и парични еквиваленти

Компонентите на паричните наличности и паричните еквиваленти, представени в счетоводния баланс са:

Компонент:
В хил.лв.

Каса в лева
Парични средства по разплащателни сметки
Общо:

	2016	2015
	48	48
	13	1
	<u>61</u>	<u>49</u>

13. Търговски и други задължения

13.1. Нетекущи задължения

Нетекущи задължения
В хил.лв.

Задължения към свързани лица в групата
Задължения по доставки към свързани лица извън групата
Общо:

	2016	2015
	1 947	1 628
	628	620
	<u>2 575</u>	<u>2 248</u>

13.2. Текущи задължения

Търговски и други задължения:
В хил.лв.

Задължения по доставки към свързани лица в групата – доставки
Задължения по получени доставки от трети лица
Общо:

	2016	2015
	-	2
	123	104
	<u>123</u>	<u>106</u>

13.3. Данъчни задължения

Търговски и други задължения: В хил.лв.	2016	2015
Данък върху добавената стойност	-	1
Данък върху дивидент	22	
Фонд СВЕС	-	1
Общо:	22	2

14. Временни разлики и отсрочени данъци:

Активи и Пасиви по отсрочени данъци

Временна разлика	31 декември 2015		Движение на отсрочените данъци за 2016				31 декември 2016	
	временна разлика	отсрочен данък	увеличение		намаление		временна разлика	отсрочен данък
			временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък		
Активи/Пасиви по отсрочени данъци								
Амортизации	(1 549)	(155)						
Загуба	603	60			237	24	(1 312)	(131)
Общо					264	26	339	34
активи/пасиви:	(946)	(95)			501	50	(973)	(97)

15. Свързани лица

Дружеството оповестява следните свързани лица:

Дружество и лица упражняващи контрол - Сمارт Енерджи Груп АД – предприятие майка.
Хайран Тамер - притежаващ 48 % от дяловете.

Други свързани дружества:

- контролирани от предприятието майка

Смарт Енерджи Груп, Ар Ес Ай 1 АД, Еспе Енерджи България АД, , Смарт Лизинг Флийт Мениджмънт АД, Детелини Солар ЕАД, Смарт Енерджи Трейд ЕАД, Алфа Стар ООД, Ей Би Си Енерджи Планта 1 ООД, Вайтал ООД, Смарт Солар ЕООД, Смарт Пропърти Мениджмънт ЕООД, Смарт Енерджи България АД, Коуърк 7x24 АД, ДЕХА Анадолу АД, Дека Ант С АД, Дека ЕГЕ АД, Дека КРК АД, ПиЕнПи Солар ООД и Смарт Диджитъл Груп ООД.

- Контролирани от Тодор Георгиев и/или Халил Демирдаг

Пиенпи Солар ООД, Сас Груп България ООД, Био Пауър Солар ООД, Атаман ООД, Смарт Итоп Пауър Ес 1 ООД, Седжем Пауър България ООД, Кий Дивелопмънтс ООД, Смарт Инвестмънтс България ООД, Дивелопмънт Партнърс България ООД, Дека Строй ЕООД, А Плюс Дивелопмънтс ООД, ЛБДБ ООД, Смарт Агро Фуд АД, Семес Енерджи СРЛ.

Ключов ръководен персонал на предприятието:

Тодор Димитров Георгиев – управител
Хайран Тамер

16. Сделки със свързани лица:

16.1. Продажби на свързани лица

През 2016 и 2015 г. дружеството не е извършвало продажби от свързани лица.

16.2. Покупки от свързани лица

Наименование на свързаното лице	Вид на сделката	2016	2015
СМАРТ ЕНЕРЕДДЖИ ГРУП АД	Наем и др. услуги	15	14
Общо:		15	14

16.3. Текущи вземания от свързани лица

Свързано лице	2016	2015
Хайран Тамер	-	215

За предоставените средства през 2016 г. на Хайран Тамер са начислени лихви в размер на 8 хил. лева.

16.4. Нетекущи задължения към свързани лица

Свързано лице	2016	2015
Смарт Енерджи Груп АД	1 892	1 628
Халил Демирдаг	606	620

За получените средства от свързани са начислени лихви, както следва:

Свързано лице	2016	2015
Смарт Енерджи Груп АД	55	-
Халил Демирдаг	22	-

16.5. Текущи задължения към свързани лица

Свързано лице	2016	2015
Смарт Енерджи Груп АД	-	2

Възнаграждения на ключов персонал

На ключовия ръководен персонал през 2016 г. не са начислявани и изплащани възнаграждения

17. Събития след датата на баланса

След датата на баланса няма настъпили значими събития, които да изискват корекции в настоящия финансов отчет

27.02.2017 г.

Управител:

гр. София

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО Собствениците на Научно-Изследователски Център Природа и Екология ЕООД

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Научно-Изследователски Център Природа и Екология ЕООД, включващ отчет за финансовото състояние към 31 декември 2016 година, отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет на компанията е изготвен, във всички съществени аспекти, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), така както са приети за прилагане в Европейския съюз.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности, съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството на Дружеството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от Годишен доклад на ръководството за дейността на Дружеството, в т.ч. декларация за корпоративно управление за отчетната 2016 година изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да разберем другата информация и разбирайки я да преценим дали тази друга информация е в съществено

несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено отклонение. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено отклонение в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството и Законът за публичното предлагане на ценни книжа

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, в т.ч. декларацията за корпоративно управление, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС), издадени на 29.11.2016 г./утвърдени от нейния Управителен съвет на 29.11.2016 г. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, (чл. 100н, ал. 10 от ЗППЦК във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от ЗППЦК), приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100(н), ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

Становище във връзка с чл. 100(н), ал. 10 във връзка с чл. 100 н, ал. 8, т. 3 и 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

На база на извършените процедури и на придобитото познаване и разбиране на дейността на предприятието и средата, в която то работи, по наше мнение, описанието на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на предприятието във връзка с процеса на финансово отчитане, което е част от доклада за дейността (като елемент от съдържанието на декларацията за корпоративно управление) и информацията по чл. 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно предложенията за поглъщане, не съдържат случаи на съществено неправилно докладване.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление на финансовия отчет.

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава ярна и честна представа, в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, така

както са приети за прилагане в Европейския съюз, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на компанията да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основана на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира компанията или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на компанията.

Отговорност на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени отклонения, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено отклонение, когато такова съществува. Отклоненията могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигуряват основание за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено отклонение, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено отклонение, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на компанията.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение, относно ефективността на вътрешния контрол на компанията.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на компанията да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай, че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи

събития или условия обаче могат да станат причина компанията да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществени констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Крестън БулМар – финансов одит ООД
Регистрирано специализирано одиторско предприятие

Доника Маринова
Прокурист

ДЕС Ивайло Стоянов
Регистриран одитор, отговорен за одита

31 март 2017 год.
ул. Нишка № 172
гр. София 1309, България

ДО Собствениците
на „Научно-Изследователски Център Природа и Екология” ООД

ДЕКЛАРАЦИЯ

*по чл. 100н, ал. 4, т. 3 от
Закона за публичното предлагане на ценни книжа*

Долуподписаните:

1. Доника Маринова, в качеството ми на Прокуррист на **одиторско дружество** Крестън БулМар - финансов одит ООД, с ЕИК 130857562, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. Нишка 172 и адрес за кореспонденция: гр. София, ул. Нишка 172, и

2. Ивайло Стоянов, в качеството ми на регистриран одитор (с рег. № 654 от регистъра при ИДЕС по чл. 20 от Закона за независимия финансов одит), отговорен за одит ангажимента от името на **одиторско дружество** Крестън БулМар – финансов одит ООД (с рег. № 119 от регистъра при ИДЕС по чл. 20 от Закона за независимия финансов одит) при ИДЕС, **декларираме, че**

Крестън БулМар – финансов одит ООД беше ангажирано да извърши задължителен финансов одит на финансовия отчет на „Научно-Изследователски Център Природа и Екология” ООД за 2016 г., съставен съгласно Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС, общоприето наименование на счетоводната база, дефинирана в *т. 8 на ДР на Закона за счетоводството* под наименование „Международни счетоводни стандарти”. В резултат на нашия одит ние издадохме одиторски доклад от 31.03.2017 г.

С настоящото УДОСТОВЕРЯВАМЕ, ЧЕ както е докладвано в издадения от нас одиторски доклад относно годишния финансов отчет на „Научно-Изследователски Център Природа и Екология” ООД за 2016 година, издаден на 31.03.2017 година:

1. ***Чл. 100н, ал. 4, т. 3, буква „а” Одиторско мнение:*** По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 Декември 2016 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) (*стр. 2 от одиторския доклад*);
2. ***Чл. 100н, ал. 4, т. 3, буква „б” Информация, отнасяща се до сделките на „Научно-Изследователски Център Природа и Екология” ООД със свързани лица.*** Информацията относно сделките със свързани лица е надлежно оповестена в Приложение 15 към финансовия отчет. На база на извършените от нас одиторски процедури върху сделките със свързани лица като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло, не са ни станали известни факти, обстоятелства или друга информация, на база на които да направим заключение, че сделките със свързани лица не са оповестени в приложения финансов отчет за годината, завършваща на 31

Декември 2016 г., във всички съществени аспекти, в съответствие с изискванията на МСС 24 *Оповестяване на свързани лица*. Резултатите от нашите одиторски процедури върху сделките със свързани лица са разгледани от нас в контекста на формирането на нашето мнение относно финансовия отчет като цяло, а не с цел изразяване на отделно мнение върху сделките със свързани лица (*стр. 2 от одиторския доклад*).

3. **Чл. 100н, ал. 4, т. 3, буква „в” Информация, отнасяща се до съществените сделки.** Нашите отговорности за одит на финансовия отчет като цяло, описани в раздела на нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“, включват оценяване дали финансовият отчет представя съществените сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне. На база на извършените от нас одиторски процедури върху съществените сделки, основополагащи за финансовия отчет за годината, завършваща на 31 Декември 2016 г., не са ни станали известни факти, обстоятелства или друга информация, на база на които да направим заключение, че са налице случаи на съществено недостоверно представяне и оповестяване в съответствие с приложимите изисквания на МСФО, приети от Европейския съюз. Резултатите от нашите одиторски процедури върху съществените за финансовия отчет сделки и събития на Дружеството са разгледани от нас в контекста на формирането на нашето мнение относно финансовия отчет като цяло, а не с цел изразяване на отделно мнение върху тези съществени сделки (*стр. 2от одиторския доклад*).

Удостоверяванията, направени с настоящата декларация, следва да се разглеждат единствено и само в контекста на издадения от нас одиторски доклад в резултат на извършения независим финансов одит на годишния финансов отчет на „Научно-Изследователски Център Природа и Екология” ООД за отчетния период, завършващ на 31 Декември 2016 г., с дата 31.03.2017 г. Настоящата декларация е предназначена единствено за посочения по-горе адресат и е изготвена единствено и само в изпълнение на изискванията, които са поставени с чл. 100н, ал. 4, т. 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) и не следва да се приема като заместваща нашите заключения, съдържащи се в издадения от нас одиторски доклад от 31.03.2017 г. по отношение на въпросите, обхванати от чл. 100н, т. 3 от ЗППЦК.

31.03.2017 г.

Гр. София

За одиторско дружество Крестън БулМар
финансов одит ООД

Доника Маринова,

(Прокуррист)

Ивайло Стоянов,
(Отговорен за ангажимента ДЕС, регистриран
одитор)

ДЕКЛАРАЦИЯ

за корпоративно управление на
„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД,
ЕИК 130996099, с. Стамболово, общ. Стамболово, обл. Хасково

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД разглежда доброто корпоративно управление като част от съвременната делова практика, съвкупност от балансиранни взаимоотношения между ръководството на дружеството, неговите собственици и всички заинтересовани страни – служители, търговски партньори, кредитори на дружеството, потенциални и бъдещи инвеститори и обществото като цяло.

1. Информация за целесъобразност по чл. 100н, ал. 8, т. 1 от ЗППЦК

При осъществяване на дейността си дружеството се ръководи от националните принципи на корпоративно управление, препоръчани за прилагане от Националната комисия по корпоративно управление и спазва по целесъобразност Кодекса по корпоративно управление, одобрен от заместник председателя на КФН /кодекса/ (информация по чл. 100н, ал. 8, т.1а от ЗППЦК). „НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД не е приемало друг кодекс за корпоративно управление и не прилага други практики на корпоративно управление в допълнение на кодекса по корпоративно управление, одобрен от заместник председателя на КФН (информация по чл. 100н, ал. 8, т.1б и 1в от ЗППЦК).

2. Информация за неспазване на части от кодекса за корпоративно управление по чл. 100н, ал. 8, т. 2 от ЗППЦК

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД спазва кодекса и счита, че ефективното прилагане на добрите практики за корпоративно управление, които допринасят за установяване на прозрачни честни взаимоотношения със всички заинтересовани страни.

3. Информация за системите за вътрешен контрол и управление на риска по чл. 100н, ал. 8, т. 3 от ЗППЦК

В дружеството са установени системи за вътрешен контрол и за управление на риска във връзка с процеса на финансовото му отчитане (информация по чл. 100н, ал. 8, т.3 от ЗППЦК). Системата за вътрешен контрол се прилага за постигане на целите на дружеството, повишаване на оперативната ефективност, осигуряване на надеждността и достоверността на отчетността и съответствието с нормативните изисквания. Системата за управление на рисковете определя правомощията и отговорностите при управление на рисковете за анализ и оценка на информацията, свързана с рисковете и изготвяне на периодични доклади за управлението по управлението на рисковете, начина за реагиране

на риска и разработване на мероприятия за въздействие върху риска.. В системите за вътрешен контрол и управление на риска участва ръководството на дружеството и лицата ангажирани с финансовата му дейност.

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД се ръководи от приложимите изисквания на българското законодателство по отношение на задължителното разкриване на информация в указаните обеми, ред и срокове - данни за Дружеството; данни за управителните органи, годишни финансови отчети и друга информация, представляваща обществен интерес.

4. Информация за предложения за поглъщане по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г.

Към 31.12.2016г. „НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД не е получавало предложения за поглъщане.

Към датата 31.12.2016 г. към „НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД няма ценни книжа, които да се търгуват на регулиран пазар, поради което не подлежи на регулация от Директива 2004/25/ЕО.

4.1. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "в" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД не е получавало предложения за поглъщане.

Дружеството е част от групата „Смарт Енерджи Груп“ в Република България, което към 31.12.2016 г. притежава 52.00% от дяловете на дружеството. Крайно контролиращо лице е Халил Демирдаг.

4.2. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "г" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права.

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД не е получавало предложения за поглъщане.

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ“ ООД няма съдружник, чийто дялове дават специални права на контрол.

4.3. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "е" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа.

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД не е получавало предложения за поглъщане.

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД няма съдружник с ограничени права на глас. Всеки съдружник притежава права и задължения, пропорционални на притежаваните от него дялове.

4.4. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "з" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД не е получавало предложения за поглъщане.

Правилата за работа на Управителя са регламентирани в дружествения договор на „НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД. При изпълнение на своите задачи и задължения управителят се ръководи от законодателството, устройствените актове на дружеството и стандартите за почтеност и компетентност.

Правата и задълженията на общото събрание на съдружниците са регламентирани в чл. 9 на дружествения договор.

4.5. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "и" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - правомощия на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД не е получавало предложения за поглъщане.

Капиталът на „НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД може да бъде увеличаван или намаляван по решение на Общото събрание на съдружниците. Управителят на дружеството няма правомощия, свързани с увеличаването или намаляването на капитала му.

5. Информация за състава и функционирането на административните и управителните органи по чл. 100н, ал. 8, т. 5 от ЗППЦК

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД се управлява от един управител, определен от общото събрание на дружеството. Управителят осъществява своята дейност в съответствие с Дружествения договор на „НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД. При изпълнение на своите задачи и задължения управителят се ръководят от законодателството, устройствените актове на дружеството и стандартите за почтеност и компетентност. Управителят управлява и представлява дружеството, ръководи оперативната дейност на дружеството; взема всички решения, които не са в изричната компетентност на Общото събрание на съдружниците и осигурява стопанисването и опазването на имуществото на дружеството.

Управителят се ръководи в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност. Управителят при осъществяване на своята дейност прилага принципа за избягване и недопускане на реален или потенциален конфликт на интереси.

б. Информация за политиката на многообразие по чл. 100н, ал. 8, т. 6 от ЗППЦК

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД декларира, че прилага политика за многообразие при подбора и оценката на членовете на ръководните органи на дружеството. Основни критерии и принципи на политиката за многообразие при подбор и оценка на членовете на ръководните органи са:

- управителите могат да бъдат само дееспособни физически лица, като не се въвеждат ограничения, свързани с възраст, пол, националност, образование;
- добра репутация, професионален опит и управленски умения;
- поддържане на баланс между опита, професионализма, познаването на дейността, както и независимостта и обективността в изразяването на мнения и вземане на решения;
- управителят може да бъде преизбиран без ограничения.

„НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД се придържа към принципа за откритост на информацията за дейността си, стреми се да изгражда и поддържа устойчиви, конструктивни взаимоотношения с органите на държавната власт и местното управление. Дружеството изпълнява своята дейност в съответствие със законите и другите нормативни правови актове на Република България. Отношенията на Дружеството с органите на държавната власт и местно самоуправление се базират на принципите на отговорност, добросъвестност, професионализъм, партньорство и взаимно доверие.

Настоящата Декларация за корпоративно управление представлява неразделна част от Годишния финансов отчет за 2016 година на „НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР ПРИРОДА И ЕКОЛОГИЯ” ООД и в тази връзка следва да се счита изпълнено изискването на чл. 100н, (7) и (8) от Закон за публично предлагане на ценни книжа и чл. 40, ал. 1 и 2 от Закона за счетоводството за изготвяне и включване на декларация за корпоративно управление към годишния доклад за дейността на дружеството.

Дата: 30.03.2017 г.

Управител:

ДЕКЛАРАЦИЯ

Съгласно чл.100н,ал.4,т.4 от ЗППЦК

Долуподписаният, Тодор Димитров Георгиев в качеството си на управител на Научно-Изследователски Център Природа и Екология ООД със седалище с. Стамболово, обл. Хасково и адрес на управление гр. София, бул. „Никола Й. Вапцаров“ № 35, ет. 3, оф. 3А, ЕИК 130996099

С настоящата декларация удостоверявам ,че доколкото ми е известно:

- а) финансовият отчет, съставен съгласно приложимите счетоводни стандарти, отразява вярно и честно информацията за активите и пасивите, финансовото състояние и печалбата или загубата на „Научно-Изследователски Център Природа и Екология“ ООД;
- б) докладът за дейността съдържа достоверен преглед на развитието и резултатите от дейността на „Научно-Изследователски Център Природа и Екология“ ООД , както и състоянието на Дружеството, заедно с описание на основните рискове и несигурности, пред които е изправено;

31.3.2017 г.

ДЕКЛАРАТОР:

Тодор Георгиев